

REVIDERING AV LAGEN OM TILLSYN ÖVER UTLÄNNINGARS FÖRETAGSKÖP (172/2012); BEDÖMNINGSPROMEMORIA

Referat

Under de senaste åren har flera EU-medlemsstater reviderat sin lagstiftning om tillsynen över utländska investeringar. Även den finska företagsköpslagens omfattning bör bedömas på nytt i det förändrade säkerhetsläget. I regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering konstateras att regeringen reviderar företagsköpslagen så att riskerna för den nationella säkerheten, försörjningsberedskapen och omfattande påverkan beaktas effektivare än för närvarande.

Arbets- och näringsministeriet övervakar utländska företagsköp och investeringar i säkerhetskritiska företag som är registrerade i Finland tillsammans med ett omfattande förvaltningsövergripande myndighetsnätverk. Utarbetandet av en bedömningspromemoria om revideringen av lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012, företagsköpslagen) inleddes i februari 2024 inom detta myndighetsnätverk. I myndighetsnätverket finns en bred representation av olika ministerier och myndigheter som är nära involverade i tillsynen över utlänningars företagsköp och som har den bästa insikten i den praktiska tillämpningen av lagen. Myndigheterna i nätverket lämnar utlåtanden i enskilda utländska ansökningar om företagsköp som är anhängiga vid arbets- och näringsministeriet. Myndighetsnätverket verkar under arbets- och näringsministeriets ordförandeskap och i nätverket ingår företrädare för försvarsministeriet, Försvarsmaktens huvudstab, utrikesministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet, statsrådets kansli, kommunikationsministeriet, Försörjningsberedskapscentralen och skyddspolisen. Arbets- och näringsministeriet är ordförande för nätverket.

Syftet med bedömningspromemorian är att bedöma eventuella ändringsbehov i de centrala bestämmelserna i den gällande nationella företagsköpslagen samt eventuella ändringsbehov i den nationella lagstiftningen till följd av revideringen av EU:s granskningsförordning. I bedömningspromemorian ingår dessutom bedömning av annan lagstiftning som inverkar på tillämpningen av företagsköpslagen och bedömning av centrala strategier/beslut på statsrådsnivå. Bedömningspromemorian avslutas med slutsatser för den kommande lagberedningen om vilka fortsatta åtgärder som behövs.

I slutsatserna presenteras förslag som hänför sig till beredningen och revideringen av lagstiftningen. De bedömningar av behoven att ändra företagsköpslagen som ingår i bedömningspromemorian stöder arbetet i den förvaltningsövergripande lagarbetsgrupp som inleder sitt arbete 2025. Arbetsgruppen kommer att ha till uppgift att utarbeta förslag till lagändringar i företagsköpslagen i form av en regeringsproposition. Avsikten är att regeringspropositionen ska lämnas till riksdagen senast hösten 2026.

Behandlingen av det nya förslaget till EU-förordning om granskning av direkta utländska investeringar (COM (2024) 23 final) hann inte slutföras under den tid bedömningspromemorian utarbetades, så till den delen grundar sig bedömningen av ändringsförslagen i denna promemoria endast på förslaget till ny förordning om granskning av utländska investeringar i unionen.

De viktigaste ändringsbehoven som presenteras i promemorian:

1. En utvidgning av den obligatoriska skyldigheten i lagen att på förhand ansöka om bekräftelse bör övervägas

Det bör övervägas att utvidga ansökningskyldigheten så att en ansökan alltid ska göras innan ett köp slutligt godkänns. Bestämmelserna i 4 och 5 § i den finska företagsköpslagen borde slås samman till en ny bestämmelse och till en obligatorisk ansökan som ska göras på förhand. Man ska i princip avstå

från den frivilliga anmälan, om den inte inom vissa begränsade sektorer fortfarande anses vara nationellt nödvändig och EU:s nya granskningsförordning möjliggör detta. Bland annat då kritisk infrastruktur är föremål för företagsköp är det viktigt att det omfattas av det obligatoriska förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse enligt företagsköpslagen. Detta skulle möjliggöra förhandsgranskning av utländska företagsköp särskilt i anslutning till kritisk infrastruktur då den säkerhetspolitiska miljön förändras. Frivillig anmälningskyldighet i efterhand är också förenad med risker, eftersom den gör det möjligt att slutligt godkänna ett köp innan arbets- och näringsministeriet i samarbete med myndighetsnätverket tillräckligt omfattande har kunnat bedöma företagsköpets säkerhetskritiska aspekter med tanke på den nationella säkerheten och den allmänna ordningen.

Det är viktigt att alla vidare överlåtelser som sker efter beslutet om bekräftelse omfattas av lagens tillämpningsområde.

2. Lagens omfattning av sektorer ska bedömas

Vid revideringen av företagsköpslagen är det viktigt att notera att det vore bra att bevara en liknande flexibilitet som för närvarande finns när det gäller de sektorer som lagen tillämpas på. Det är ytterst utmanande att göra upp en heltäckande sektorspecifik förteckning över lagens tillämpningsområden, men i motiveringen till lagen kan företagsköpslagens tillämpningsområde och de sektorer som omfattas av den vid behov beskrivas med exempel. Beslut, linjedragningar och strategier på statsrådsnivå fungerar även i fortsättningen bra som sådana handlingar som styr företagsköpslagens tillämpningsområde och de sektorer som omfattas.

Det obligatoriska förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse ska även i fortsättningen gälla företagsköp och investeringar inom försvarssektorn, inklusive objekt som producerar produkter med dubbla användningsområden. När det gäller företagsköp inom säkerhetssektorn bör man överväga att också investerare som är etablerade i EU- och Efta-områden i egenskap av utländska ägare ska vara föremål för obligatorisk tillsyn och att de också förutsätts lämna in en ansökan om bekräftelse på förhand till arbets- och näringsministeriet. På motsvarande sätt bör man överväga att företagsköp som gäller kritisk infrastruktur och kritisk serviceinfrastruktur ska omfattas av det obligatoriska förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse, inbegripet investerare som är etablerade i EU- och EFTA-området.

Detta skulle innebära att företag som är viktiga med tanke på samhällets vitala funktioner och försörjningsberedskapen skulle omfattas av det obligatoriska förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse (företagsköp enligt 5 § i den gällande lagen). Dessa kan omfatta bland annat kritisk infrastruktur och kritisk serviceinfrastruktur såsom energi (till exempel kärnkraftverk, vindkraft, elnät, ackumulatoranläggningar som lämpar sig för lagring av el), vattentjänster, finansiering, hälso- och sjukvård, trafik/transport (till exempel järnvägar, hamnar och funktioner i samband med dem, inklusive frakt- och distributionscentraler), telekommunikation, molntjänster och medier. Även företag som arbetar med IT-säkerhet och hemlig information, företag som utvecklar teknik inom särskilt känsliga sektorer och andra kritiska aktörer med tanke på nationell säkerhet och allmän ordning borde omfattas av det obligatoriska förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse. Detta verkar vara motiverat och nödvändigt, men det är viktigt att diskutera frågan mer ingående i samband med lagberedningen.

3. Köp av affärsverksamhet ska även i fortsättning omfattas av lagens tillämpningsområde

Den finska företagsköpslagen omfattar som föremål för tillsyn också köp av affärsverksamhet. Vid köp av en affärsverksamhet kan det till exempel vara fråga om försäljning av en viss affärsenhet eller

produktionsanläggning utan att den andel på minst 10 procent av objektet som förutsätts i lagen övergår i utländsk ägo vid företagsköpet. Vid köp av en affärsverksamhet överförs till köparen motsvarande faktiska inflytande i sammanslutningen eller rörelsen som avses i lagen. Företagsköpet kan gälla en viss del av affärsverksamheten, till exempel ett visst segment av affärsverksamheten eller en viss produktionsanläggning i ett diversifierat företag, och då talar man om köp av affärsverksamhet. Då sker det inte nödvändigtvis förändringar i det säljande bolagets ägande, utan objektet för köpet, ansvaren och skyldigheterna kan skraddarsys rätt fritt.

Köp av affärsverksamhet ska även i fortsättningen omfattas av lagens tillämpningsområde, men vid den kommande lagberedningen bör man överväga att ytterligare precisera köp av affärsverksamhet i lagen och också i lagens definitioner.

4. Avtalsarrangemangen med myndigheter bör även i fortsättningen vara centrala bedömningsgrunder då lagens tillämpningsområde bedöms

Den finska företagsköpslagen omfattar indirekt avtalsarrangemang för de företag som omfattas av det obligatoriska förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse. När ett företagsköp bedöms kan det i vissa fall vara av betydelse huruvida det företag som är föremål för tillsyn eller i vissa fall en viktig avtalspartner till företaget verkar inom en sådan sektor som omfattar samhällets vitala funktioner, kritisk infrastruktur, kritisk serviceinfrastruktur eller kritisk produktion, och vilka slags preciserande faktorer som finns när det gäller företagets ställning, arten av dess verksamhet eller dess avtalsarrangemang. En utländsk aktör kan genom avtalsarrangemang få betydande faktiskt inflytande i ett företag eller i en annan aktör.

Avtalsförhållandena med myndigheterna inom försvars- och säkerhetssektorn är centrala faktorer när man bedömer frågor som hänför till lagens tillämpningsområde (till exempel om ett företag som är föremål för företagsköp levererar produkter eller service som är viktiga eller kritiska för försvarsmakten). Vid avtalsarrangemang ska man alltid beakta den möjligheten, att ägandet av ett företag som fungerar som samarbetspartner kan övergå i oönskad ägo. Avtalen ska utarbetas så att den finska avtalsparten redan på förhand får information om eventuella planerade förändringar i ägarskapet och kan förbereda sig på det. Även eventuella säkerhetsavtal och andra arrangemang mellan parterna som hänför sig till säkerheten ska alltid vara uppdaterade. Dessutom bör man överväga att inkludera bland annat centrala myndighetstjänster i anslutning till kritisk infrastruktur och kritisk serviceinfrastruktur i lagens tillämpningsområde.

5. Viktigt att interna företagsarrangemang inom en koncern fortsättningsvis omfattas av lagens tillämpningsområde

I företagsköpslagen finns inga särskilda bestämmelser om interna ägararrangemang inom en koncern, så utgångspunkten är att även företagets interna arrangemang omfattas av det finska företagsförvärvssystemet, såsom till exempel fusioner eller delningar, och ska upptas i den nationella myndighetsprocessen även om arrangemanget inte nödvändigtvis har någon direkt inverkan på det finländska föremålet för tillsyn. Även företagsarrangemang inom en koncern kan innebära risker, speciellt om nya aktieägare införlivas i ägarstrukturen via komplicerade arrangemang. Det är inte möjligt att ge någon heltäckande tolkningsanvisning i fråga om interna företagsarrangemang, men man kan närma sig frågan genom att granska arrangemangets inverkan på målbolagets affärsförutsättningar och förändringar i det faktiska inflytandet.

Det är viktigt att interna arrangemang inom en koncern omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagstiftningen ska möjliggöra effektiv tillsyn i rätt tid av gradvis överföring av faktiskt inflytande i affärsverksamheten till utlandet. Tillsynen bör också möjliggöra effektiv tillsyn av överlåtelse av delar av kritisk affärsverksamhet oberoende av juridisk form. Vid arrangemang inom en koncern är det ändå inte ändamålsenligt med tillsyn, om det faktiska inflytande på grund av företagsarrangemangen inte ändras. Det är viktigt att även i fortsättningen bevara arbets- och näringsministeriets prövning från fall till fall.

6. Greenfield-investeringar bör ses över inom vissa sektorer

Så kallade greenfield-investeringar, som skapar ny affärsverksamhet, omfattas för närvarande inte av företagsköpslagens tillämpningsområde, men de bör ses över inom vissa sektorer.

Att inkludera alla greenfield-investeringar i tillämpningsområdet för företagsköpslagen i Finland skulle innebära en betydande förändring i lagens systematik och antalet ansökningar. En utvidgning av tillämpningsområdet skulle sannolikt också förutsätta en utvidgning eller precisering av definitionerna av de intressen som ska skyddas samt en revidering av företagsköpslagens hela logik. I regel är nystartade företag inte direkt säkerhetskritiska. Det säkerhetspolitiska läget har dock förändrats och ett företag som grundats inom en kritisk sektor kan inverka på säkerheten eller försörjningsberedskapen på ett nytt sätt. En riktad tillsyn av greenfield-investeringar bör vid behov vara möjlig i den förändrade säkerhetspolitiska miljön.

Konsekvenserna av en eventuell utvidgning av tillsynen enligt lagen också vid grundandet av nya företag ska hållas klart avgränsad och motiverad så att den inte har särskild inverkan på utländska investerares intresse att investera i Finland. I Finland borde det ändå finnas ett system genom vilket man vid behov skulle kunna ingripa då sådana nya företag grundas i vilka man utifrån en riskbedömning har konstaterat mycket betydande risker, utan att i onödan begränsa utländska investeringar i Finland.

Att inkludera vissa sektorer i den tillsyn lagen omfattar också när det gäller grundandet av nya företag bör bedömas och granskas ännu separat, eftersom det utifrån speciallagstiftningen för olika branscher redan är möjligt att göra en omfattande tillståndsbedömning där den nationella säkerheten är ett tillståndskriterium. Vid bedömningen i tillståndsförfarandena skulle det vara viktigt att skilja mellan kriterierna för säkerhet (safety) och nationell säkerhet (national security).

7. Investeringar från EU- eller EFTA-länder bör i fortsättningen också vara föremål för tillsyn

Bestämmelserna i 4 § i den gällande företagsköpslagen omfattar i fråga om företagsköp inom försvarsindustrin redan nu investerare från EU- eller EFTA-länder. Detta borde vara utgångspunkten för alla företagsköp när företagsköpslagen revideras, inklusive objekt som är kritiska för samhällets vitala funktioner och försörjningsberedskapen samt kritisk infrastruktur. Således bör man överväga att utvidga tillämpningsområdet i samband med företagsköp inom säkerhetssektorn så att också investerare från EU- och EFTA-länder omfattas av förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse. Investeringar även inom EU kan i vissa situationer innehålla hot. Till exempel kan köparen vara förknippad med hot, eftersom det i vissa EU-länder är möjligt att köpa EU-medborgarskap.

Enligt den gällande lagen gör en ägarandel på 10 % eller motsvarande faktiska inflytande en investerare från ett EU- eller EFTA-land till en utländsk ägare enligt lagens definitioner. Detta kan slopas om alla utländska köpare från tredjeländer och också investerare från EU- och EFTA-länder skulle

vara skyldiga att alltid på förhand lämna in en ansökan om bekräftelse till arbets- och näringsministeriet i de fall som omfattas av lagens tillämpningsområde.

Vid revideringen av företagsköpslagen bör man dock beakta att det ur EU:s inre marknads synvinkel är betydligt svårare att begränsa en investerare som är etablerad i en EU-medlemsstat. För att begränsa den fria rörligheten måste det finnas tydliga och rättvisa motiveringar som grundar sig på EU-rätt.

8. Lagens tröskelvärden bör ses över och nya granskningspunkter övervägas

I 2 § 1 mom. 5 punkten i företagsköpslagen föreskrivs det om tröskelvärden. I samband med lagändringen 2014 infördes utöver det tidigare tröskelvärdet på 10 % de nya tröskelvärdena på 33,3 % och 50 %. I den finska företagsköpslagen finns det alltså i praktiken tre ”granskningspunkter” vid vilka överföringen av ägandet kan bedömas.

Tröskelvärdena i lagen bör granskas på nytt och i de preliminära bedömningarna har det ansetts viktigt att det till lagen fogas nya granskningspunkter utöver de nuvarande, särskilt med tanke på de situationer där man köper upp 50 % av objektet och i ett senare skede till exempel löser in hela företaget. Att öka ägandet i ett objekt kan vara långsiktigt och företaget kan bli ett säkerhetskritiskt objekt efter investeringen på 50 %. Dessutom kan verksamhetens karaktär och kundrelationerna förändras med tiden. I dessa situationer är det i princip inte längre möjligt att ingripa i situationen, om inte arbets- och näringsministeriet i sitt beslut om bekräftelse har ställt villkor för förvärv av eventuella tilläggsandelar.

Det bör övervägas att till företagsköpslagen efter granskningspunkten vid en ägarandel på 50 % med stöd av aktiebolagslagen införa nya granskningspunkter vid 66,7 % (kritisk granskningspunkt för beslut med kvalificerad majoritet och förutsättningen för beslut med kvalificerad majoritet enligt aktiebolagslagen) och 90 % (lösningsrätt).

9. Det bör vara möjligt att ställa villkor också i andra situationer än då ett ytterst viktigt nationellt intresse äventyras

I samband med den praktiska tillämpningen av lagen har det konstaterats att det är nödvändigt att utifrån en riskbedömning från fall till fall möjliggöra en mer omfattande tillämpning av villkoren än för närvarande.

Det borde i fortsättningen vara möjligt att utifrån en riskbedömning som görs i varje enskilt fall ställa villkor i arbets- och näringsministeriets beslut om bekräftelse i fler situationer än då ett ytterst viktigt nationellt intresse äventyras (för närvarande är det möjligt som ett alternativ till förbud), om man genom att ställa villkor som en riskreducerande åtgärd kan möjliggöra att företagsköpet eller investeringen ändå genomförs. Villkor bör således kunna ställas också för att trygga den nationella säkerheten och/eller den allmänna ordningen i sådana situationer där den höga tröskeln för äventyrande av ett ytterst viktigt nationellt intresse inte överskrids. Syftet med denna åtgärd är att ett företagsköp eller en investering genom denna riskreducerande åtgärd ska kunna godkännas och ansökan om bekräftelse behöver inte avslås, det vill säga villkor kan ställas även i positiva beslut.

10. De undantag från bekräftande av företagsköp som ingår i lagen är föråldrade och bör bedömas på nytt

I 6 § i företagsköpslagen föreskrivs om undantag för vilka bekräftelse av företagsköp inte behövs. I paragrafen räknas de situationer upp där bekräftelse av företagsköp inte behövs, även om

företagsköpet i sig uppfyller förutsättningarna för föremål för tillsyn som anges i lagen. Med tanke på den praktiska tillämpningen av lagen är 6 § mycket inexact och till och med föråldrad med tanke på nuvarande förhållanden. Bestämmelsen baserar sig på den gamla tillsynslagen från 1992 och den lagstiftning som föregick den.

Vid revideringen av lagen bör det bedömas om det i och med de tröskelvärden som lagts till i samband med revideringen av företagsköpslagen 2014 längre är väsentligt och aktuellt med det undantag från bekräftande av företagsköp som finns i 6 § 1 mom. 1 punkten i den gällande lagen. Dessutom bör det bedömas om lagens nuvarande tröskelvärden säkerställer att teckning av aktiekapital i samma proportion i praktiken inte förutsätter ansökan om bekräftelse.

Om syftet med revideringen av företagsköpslagen är att avstå från den frivilliga anmälningsskyldigheten (5 § i lagen) och att omfatta alla företagsköp eller investeringar som omfattas av lagens tillämpningsområde av det obligatoriska förfarandet att på förhand ansöka om bekräftelse (4 § i lagen), är undantagen i 6 § 1 mom. 3 och 4 punkten i den gällande lagen inte längre aktuella, och dessutom bör behovet av hela bestämmelsen bedömas på nytt. Eventuellt kan de familje- och arvsrättsliga bestämmelserna även i fortsättningen tas in som undantag från bekräftande, men man kan överväga att stryka de övriga punkterna. Här kan man eventuellt överväga en liknande lösning som tillämpas i lagen om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv.

11. Tidsfrister och ingripande i företagsköp eller investeringar i efterhand bör ses över på nytt utifrån ändringarna i lagen

Det ska även i fortsättningen vara möjligt att ingripa i efterhand och tidsfristerna ska i detta sammanhang ses över.

I den finska företagsköpslagen finns inga heltäckande bestämmelser om ingripande i efterhand i utländska företagsköp. Den finska företagsköpslagen påminner på många sätt om modellerna i jämförelseländerna. I fråga om andra företagsköp än sådana som avses i 4 § i företagsköpslagen förelägger företagsköpslagen myndigheten en tidsfrist inom vilken den ska behandla företagsköpet. Enligt 5 § i företagsköpslagen ska arbets- och näringsministeriet begära uppgifter inom tre månader från det att ministeriet fått kännedom om företagsköpet. Enligt 5 § 4 mom. anses företagsköpet ha blivit bekräftat om arbets- och näringsministeriet inte inom sex veckor från mottagandet av de uppgifter som behövs för behandlingen av ärendet fattar ett beslut om fortsatt utredning i ärendet eller inom tre månader från mottagandet av uppgifterna inte gör någon framställning om överföring av ärendet för behandling vid statsrådets allmänna sammanträde. Detta gäller dock inte fall som avses i 4 §.

Möjligheten att ingripa i efterhand är särskilt viktig vid sådana utländska företagsköp eller investeringar där ansökan om bekräftelse inte har lämnats in på det sätt som företagsköpslagen förutsätter, även om fallet omfattas av lagens tillämpningsområde och ansökan borde ha lämnats in. Tidsfristerna i den gällande företagsköpslagen gäller endast frivilliga anmälningar som avses i 5 §, inte det obligatoriska ansökningsförfarandet på förhand som avses i 4 §.

Om man beslutar att utvidga tillämpningsområdet för det obligatoriska bekräftelseförfarandet i företagsköpslagen och man till exempel slopar det frivilliga förfarandet, bör även tidsfristerna och ingripandet i efterhand ses över på nytt i denna helhet, inklusive tidsfristernas inverkan på lagstiftningens förutsägbarhet och rättssäkerhet. Arbets- och näringsministeriet ska även i fortsättningen ha lagstadgad rätt att kräva att ett företagsköp eller en investering efter det att köpet eller investeringen genomförts tas upp till officiell behandling, vid äventyr att försummelsen är förenad med en påföljd och tidsfrister.

12. En revidering av straffbestämmelserna och behovet av andra påföljder bör bedömas noggrannare i samband med lagberedningen

Straffbestämmelser och andra påföljder anses vara nödvändiga även i fortsättningen och det bör övervägas att skärpa dem jämfört med den nuvarande nivån för att säkerställa att skyldigheterna enligt lagen fullgörs.

Rättshandlingens ogiltighet, upplösning av investering, böter, samfundsbot, administrativ påföljd, fängelse och expropriation är exempel på straffbestämmelser vid bedömningen av ändringsbehoven.

Vid en eventuell revidering av straffbestämmelserna i företagsköpslagen lämpar sig de administrativa påföljderna bättre som utgångspunkt än de straffrättsliga påföljderna. I samband med revideringen av straffbestämmelserna ska man beakta deras förebyggande karaktär, gärningens uppsåtlighet, proportionalitet samt vilka paragrafer som ligger till grund för sanktionerna.

Eventuella förslag till ändring av straffbestämmelserna i företagsköpslagen förutsätter ännu närmare diskussioner i synnerhet med justitieministeriet i lagberedningsskedet. Behovet av att utvidga straffbestämmelserna och/eller de administrativa påföljderna till företagsköpslagen bör således bedömas ytterligare i den lagarbetsgrupp som tillsätts.

13. I stället för expropriation finns andra metoder i företagsköpslagen för att garantera den nationella säkerheten

Expropriation är till sin natur en synnerligen kraftig och krävande åtgärd som i Finland främst är riktad mot fast egendom, och behörigheten i förhållande till utländska företagsköp verkar vara ytterst krävande då den riktar sig mot egendomsskyddet. I detta avseende kan till exempel en tydlig bestämmelse om avtals ogiltighet i lagen i praktiken säkerställa att lagens syften uppnås på ett enklare sätt än genom expropriation. Expropriation eller statens förköpsrätt lämpar sig bättre som myndighetsåtgärd i ytterst exceptionella situationer vid utländska fastighetsförvärv än vid utländska företagsköp.

I fråga om företagsköpslagen finns det också andra metoder än expropriation. Sådana är i synnerhet förvägran av bekräftelse av ett företagsköp eller investering och rättshandlingens ogiltighet, om man inte har förfarit på det sätt som lagen förutsätter.

Försvarsministeriet har den 8 november 2024 tillsatt en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för att utreda ändringsbehoven i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för säkerställande av den nationella säkerheten och lagstiftning som har samband med den. Projektet har till uppgift att i syfte att säkerställa den nationella säkerheten och genomföra en ändamålsenlig användning av samhällsviktiga objekt utreda och utvärdera lagstiftningen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter samt annan lagstiftning som gäller användningen av fastigheter och som har inverkan på arbetsgruppens uppgift. Projektets mandatperiod är 27.11.2024–27.11.2025.

14. Konsekvenserna för leveranskedjan behöver förtydligas vid den praktiska tillämpningen av företagsköpslagen

Det är nödvändigt att klargöra vilka konsekvenser den praktiska tillämpningen av företagsköpslagen har när det gäller leveranskedjan för produkter och tjänster i sådana situationer där det företag som köps kan bli föremål för tillsyn på grund av leveranskedjans inverkan.

Referensramen i den gällande företagsköpslagen gör det möjligt att beakta konsekvenserna för leveranskedjan vid tillsynsförfarandet, men ställer begränsningar på tillsynen, av vilka den mest betydande är ofullständig information om säkerhetskritiska aspekter hos ett objekt som eventuellt är föremål för tillsyn. För att konsekvenserna för leveranskedjan i större utsträckning ska kunna beaktas borde kritiska leverans- och värdekedjor vara kartlagda tillräckligt noggrant av myndigheter som är relevanta både för kritiska företag och företagsköpslagen. I denna bedömning är det väsentligt att fastställa hur långt man kan gå i en enskild leveranskedja när man bedömer säkerhetsaspekterna. De här frågorna ska avgöras och säkerställas i första hand mellan företag och myndigheter i leveranskedjan i fråga.

I globala leveranskedjor är det utmanande att bedöma vilka företag som är särskilt kritiska ur företagsköpslagens synvinkel, om företaget inte har ett direkt avtalsförhållande med finska myndigheter. I dessa situationer kan det uppstå flaskhalsar ur ett affärsperspektiv, eftersom det ur företagsköpslagens synvinkel inte nödvändigtvis finns synlighet i hela leveranskedjan.

15. Tillsynsförfarandet enligt företagsköpslagen bör utvecklas för att upptäcka hybridpåverkan

Tillsynsförfarandet enligt företagsköpslagen bör utvecklas för att man bättre än för närvarande ska kunna upptäcka hybridpåverkan och vid behov ingripa i den. I samband med denna bedömning verkar det dock som om det inte nödvändigtvis är motiverat att utarbeta bestämmelser om saken på lagnivå. Detta bör dock ägnas särskild uppmärksamhet i samband med tillämpningen av lagen.

Vid hybridpåverkan kombinerar en statlig aktör eller en aktör som agerar för en stats räkning olika former av påverkan för att uppnå sitt mål att påverka en annan stat.

För att upptäcka hybridpåverkan borde man utveckla tillsynsförfarandet så att det uppmärksammar eventuella utvecklingsförlopp genom vilka man kunde utnyttja föremålet för tillsyn som en del av hybridpåverkan. Objektets potential som verktyg för hybridpåverkan kan identifieras i tillsynsförfarandet. Att direkt inkludera hybridpåverkan i bestämmelserna i företagsköpslagen är inte nödvändigtvis den rätta lösningen. Man kan dock sträva efter att vidareutveckla riskbedömningsmodellerna i företagsköpslagen för att effektivisera beredskapen. I motiveringen till regeringspropositionen kan man vid behov nämna att hybridpåverkan är en del av helhetsbedömningen i processen enligt företagsköpslagen.